

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt V. Sermones de suspensione Conilij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

Sermones de suspensione Concilij.

1 **S**uspensionis consilium visum est Montano debile simul ac periculofum, ^a persistente adhuc Tridenti Cæsarianorum cohorte, necdum prolata sententiâ de legitima translatione, adeoque de non extante ibi Concilio. Cùm autem Pontifex se procliuem ostendisset ad id palam declarandum, Mendoza verò præmonuisset, vbi id fieret, se acrius protestaturum; Montanus ^b in libello varia consilia proposuerat, plus quidem minúsve periculis obnoxia, sed cuncta vehementia: ac multò ægriori fuit animo, ^c cùm rescivit, consilium de cœtu Romæ destinato pariter elanguisse. Et enim cùm per eos dies in dysenteria morbum senex Pontifex incidisset, à medicis ad captandam Viterbiensem auram sibi familiarum, quâ recrearetur, missus est: quod causa fuit, vt molestiorum operum cura & cogitatio seponerentur. Sed confestim ad ea Pontifex animo rediit, & ad Episcopos Bononiâ profectos litteras dedit, vt paratis animis, quancumque aduocarentur, ^d ad opus conficiendum redirent.

2 De reliquo, consilium ne progredereetur ad pronuntiandam de legitima translatione sententiam, non Pauli, eiusve nepotis singulare fuit, sicuti quidam opinabantur, sed commune Senatoribus ad ea negotia destinatis, ^e quemadmodum postea Archiepiscopo Materano Ceruinus testatus est. Causa verò huiusce consilij ea fuit, quòd Pontifici satis virium ad validius certamen non inerat. Spes Gallicarum partium in dies defluebat, propterea quòd Henricus, cùm in irritum concidisset arcana quædam in Gonzagam (vt assollet) conspiratio, cuius fiducia in Pedemontanam ditionem illum traxerat, Galliam extemplò repetiit: ^f vertitque consilia & vires ad Scotiam defendendam, Anglorum tunc armis petitam, molientium sic adigere Mariam, adhuc puellam ac pupillam, ad nuptias cum Eduardo Rege ineundas; quâ potentia accessione longè formidabiliores forent Gallis, suis antiquis ac finitimis æmulis. Contra verò Henricus illis obistere conabatur, cùm ob rem ipsam sollicitus, tum cupidus ex concepta iam spe coniungendæ Mariæ, quæ Ghisiorum sibi clientium sororis filia erat, cum suo Delphino: quod postmodum euenit. Ad aliam itaque expeditionem distractus, in qua pariter utilitas cum Religione copulabatur, & à qua tamen eum remouere Pontifici non licebat, nunquam deponendam Ro-

Pars II.

C c

mæ

^a Diarium, 17. Septembris, & 3 Octobris 1549.

^b Libellus à Montano ad Ceruinum missus 12. Septembris 1549.

^c Litteræ Montani ad Ceruinum, 14. Septembris 1549.

^d Diarium, 26 Septembris.

^e Diarium M. Sarelli, qui Romam peruenit 8. Nouembris 1549.

^f Vide Adrianum lib. 7 & litteras Farnesij ad Gallia Nutium, in monumentis Burghesiorum.

1549.

g Data ipsi
in mandatis
extant in Vr-
biani Bi-
bliotheca.

h Omnia sunt
in litteris ci-
tatis Farnes-
is ad Gallias
Nuntium.

mæ pecuniam curavit : quin semper difficilem sese præbuit in iurisdictione Ecclesiastica per suas provincias redintegranda. Quapropter Pontifex, vsque ab initio veritus ne hac viâ insistens, solum quo nitebatur fatisceret, numquam vtrumque pedem in eo fixerat : ac proinde cum Henricus Taurinum accessit, Paulus illi obuiam celeriter misso Bartholomæo Caualcante, ^g apud Regem gratioso, ipsum rogaturo, vt Apostolicæ Sedi ac Farnesius patrocinaretur, adiectâ excusatione, quod nullus ex nepotibus iustas ob causas id muneri obisset, iniunxit simul, vt de Synodo rebusque cum ea connexis, ob oculos illi poneret necessitatem, quâ Pontifex cogebatur ad satisfaciendum postulatis Cæsaris, qui ex eo paratum animum præ se gerebat ad edictum *Interim* supprimendum, desistendumque ab incepto aduersus translationem. Eundem etiam Caualcantem iussit operam dare, vt Regem pertraheret ad consentiendum suspensioni, quam Cæsar quærebat. Et quamuis postea Caualcantis oratio nequaquam satis fuisset ad Regem permouendum, non tamen ab inito consilio Paulus recessit, continuatis interim apud Henricum Nuntij studiis. Itaque dum Rex cuperet, ^h vt misso Præfulum in Germaniam omnino negaretur, minitatus, sicuti significauimus, se suos Episcopos Oratoresque Bononiâ reuocaturum; Pontifex illi exposuerat, Tot animarum salutem à se honestè non posse destitui: id se fuisse pollicitum per responsa primò reddita Mendozæ de rebus à Madruccio postulatis; quæ responsa & coràm & consentiente priùs Senatu, & præsertim Gallicis Cardinalibus, data fuerant: Mendozæ à Cæsare imperari, vt acceptâ huiusmodi repulsâ, contestationem eius nomine ratam haberet; quod hominum oculis aliquem speciosæ rationis colorem offudisset: Præsules in Germania Regis consiliis haud obfuturos, quin potiùs per opportunitatem significatos Catholicis Germaniæ Principibus societatem firmatam, ad quemcumque Christianorum Principum contra violentiam Cæsaris propugnandum; adeoque diminutâ ab eorum vocibus per illas regiones de Cæsare formidine, eiusdem pariter potentiam diminutum iri. Nec Regi dubitandum esse, pro eo ac ostendebat, ne eâ ratione, si Sedes vacasset, electio in Germania tentaretur: nam ob eandem etiam causam volebat Pontifex inferiores Præsules illuc mittere, non Purpuratos, vt Purpuratorum minor numerus, vbi res accideret, iis in locis à Cæsare cogi posset. Si Gallici Patres Bononiam desererent, causam potiùs Cæsaris per id forturos; cum ita patefieret, nullam ex exteris nationibus consentire Concilio, nec tamquam Oecumenicum illud agnoscere; ac proinde

inde ad actum iri Pontificem ad ipsum Tridento restituendum, quò
fama satisfieret. 1549

3 His commotus rationibus Gallus, de memorata in Germaniam
missione cum Pontifice haud questus fuerat: numquam tamen de-
fiterat suspicionem sollicitudinemque ob eam, & ob Ardinghelli,
ac postea ob Ursini missionem præ se ferre. Sed illa Pontifex excu-
sarat, causatus haud sibi licere ea officia prætermittere, quibus pa-
lãm fieret, à se ex peti pacem reconciliationemque pro eo quod
communem parentem decebat; simulque luculentius pateret in-
iqua Cæsaris causa, atque iniecta sibi necessitas ad minus sedata con-
silia capeffenda. Se quidem, si quodcumque aliud spectaretur, satis
intelligere, huiusmodi officia esse irrita, adeoque ob expectatio-
nem incerti quasi exitus illorum officiorum, retardandum non esse
fœderis negotium; se verò cum Rege subinde communicaturum
ingenuè quidquid à Cæsare eliciisset. Verum tamen cum Pontifici
spes seu tepefaciendi Cæsaris, Bononiense Concilium auersantis,
seu inflammandi Regis ad armatum patrocinium, minus procede-
ret, suum apud animum statuit, nullam id temporis pronuntiare
sententiam, cui postea executor deesset; semper sibi retentâ pote-
state ad eam progrediendi, cum id rerum condiciones persuade-
rent. Nec interim omisit consilium Præsules Romam conuocandi
per vocabulum, minus quàm Synodus Carolo inuisum, eorum-
que interuentu atque auctoritate deprimendi, & ubi vellet, con-
demnandi tenuem cœtum Tridentinum. Qua de re intelligebat,
sententiam sibi honestiorem futuram, quia laudabiliorem & effica-
ciorum; cum facilius, & ex causa magis conspicuæ necessitatis effi-
ci posset, ne Synodus extaret Tridenti Cæsare solùm nolente, quàm
vt extaret Bononiæ Cæsare inuito. Profectò egregiè sapiunt Prin-
cipes, ubi exemplum sibi petunt ab eo quod videre est in agentium
terrestrium maximo, hoc est in Natura; quæ si quidquam effi-
ciendum suscipit suis tunc viribus superius, aut nihil, aut mon-
strum, aut abortum facit.

C A P V T V I.

*Offensiones ob Parmam ortæ inter Pontificem & Octauium Far-
nesium. Pauli mors, & successoris electio.*

1 D Vm hisce curis Paulus agitabatur, aliæ ex improviso acced-
sere adeò acerbæ, vt præ tristitia illum extinxerint. Mortis
certè genus iis frequentissimum, quibus tamquam beatis
mortales inuident. Per hæc postrema tempora voluebat in animo
Ponti-